

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΑΞΙΟΤΗΤΙΑΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΑΠΑΝΤΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Β' ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο, 11 Νοεμβρίου 2023

ΘΕΜΑ 1

1^ο υποερώτημα

Η απάντηση βρίσκεται στην 3^η και την 4^η παράγραφο του Κειμένου 1:

Το διαδίκτυο προσφέρει δυνατότητες που σχετίζονται με εναλλακτικές μορφές μάθησης:

- προβολή εικόνων που δελεάζουν ·
- περιθώριο για εξερεύνηση της γνώσης·
- παρακίνηση στην τυχαία μάθηση ·
- ενημέρωση για συναφή αντικείμενα, ανάλογα με το εύρος της πλοήγησης.

Από την άλλη μεριά, εμπερικλείει κινδύνους, εφόσον

- περιλαμβάνει και την εμπορική διάσταση όσων προβάλλει, όχι μόνο την επικοινωνιακή και τεχνολογική·
- η γνώση που περιέχει είναι ιδεολογικά χρωματισμένη και μπορεί να συνδέεται με κυρίαρχα συμφέροντα ή αντιλήψεις.

2^ο υποερώτημα

Στη 2^η παράγραφο οι συγγραφείς υποστηρίζουν τη γενική θέση ότι τα πολυμέσα διαθέτουν πολλά μαθησιακά και διδακτικά πλεονεκτήματα· με τα πλεονεκτήματα αυτά μαθητές και εκπαιδευτικοί αποκτούν συγκεκριμένες δυνατότητες (*διεύρυνση, επιλεκτική ανάκληση και ανάσυρση της πληροφορίας*), οι οποίες, με τη σειρά τους, οδηγούν προς την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης που αντιτίθεται στην αυθεντία και τη μοναδικότητα της γνώσης. Στη συνέχεια, στην 3^η παράγραφο οι συγγραφείς

παρουσιάζουν αναλυτικά ποια είναι τα πλεονεκτήματα αυτά και τα αιτιολογούν - μάλιστα, τα εντοπίζουν στο διαδίκτυο και τα συνδέουν με τις εναλλακτικές μορφές μάθησης. Με τη χρήση του κειμενικού δείκτη/ της συνδετικής λέξης «συγκεκριμένα» δείχνουν στον αναγνώστη ότι η προηγούμενη γενική θέση τώρα θα εξειδικευτεί με συγκεκριμένες αναφορές. Άρα, οι δύο παράγραφοι (2^η και 3^η) συνδέονται νοηματικά μεταξύ τους με βάση το σχήμα: *γενική θέση – αποτέλεσμα – συγκεκριμένες αναφορές που τεκμηριώνουν και αιτιολογούν τη γενική θέση και το αποτέλεσμα*, πράγμα το οποίο αποτυπώνεται και γλωσσικά με τον δείκτη «συγκεκριμένα».

3^ο υποερώτημα

Οι μετασχηματισμοί έχουν ως ακολούθως:

1) Μια σωρεία πλεονεκτημάτων χαρακτηρίζουν τα πολυμέσα.

Τα πολυμέσα χαρακτηρίζονται από μια σωρεία πλεονεκτημάτων.

2) Το διαδίκτυο προσφέρει εναλλακτικές μορφές μάθησης γιατί προβάλλει την εικονική πραγματικότητα.

Στο διαδίκτυο προσφέρονται εναλλακτικές μορφές μάθησης λόγω προβολής της εικονικής πραγματικότητας.

3) ... προβάλλει ως ανάγκη να διαμορφώσουμε κατάλληλες στάσεις και συμπεριφορές

Προβάλλει ως ανάγκη η διαμόρφωση κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών.

4) ... ελέγχοντας τις πηγές και τους φορείς των πληροφοριών...

...με τον έλεγχο των πηγών και των φορέων των πληροφοριών...

5) η ευθύνη των φορέων του εκπαιδευτικού συστήματος...

Το ότι ευθύνονται οι φορείς του εκπαιδευτικού συστήματος...

ΘΕΜΑ 2

Κειμενικό είδος: ομιλία

Προσφώνηση: Αξιότιμοι καθηγητές,

Αγαπητοί συμμαθητές,

Κυρίες και Κύριοι,

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για την

προσοχή που επιδείξατε

Ύφος: σοβαρό με στοιχεία προφορικότητας

(α', β' πρόσωπο, ερωτήσεις κ.λπ.)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Βρισκόμαστε σήμερα εδώ, με αφορμή την ημερίδα που διοργανώνει το σχολείο μας, με θέμα «Διαδίκτυο και σύγχρονη πραγματικότητα». Ως εκπρόσωπος της τάξης μου, θα ήθελα να παρουσιάσω τις απόψεις μου για τις θετικές επιδράσεις του διαδικτύου εστιάζοντας μάλιστα στην εκπαιδευτική διαδικασία και να προτείνω τρόπους με τους οποίους οι νέοι μπορούν να προστατευθούν από τους κινδύνους που απορρέουν από την κακή χρήση του. Μάλιστα, θεωρώ την ευκαιρία που μου δίνετε ιδιαίτερα σημαντική αν αναλογιστεί κανείς το πόσο δυναμικά έχει εισβάλει και κυριαρχήσει το διαδίκτυο στη ζωή μας.

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Θετικές επιδράσεις διαδικτύου στη ζωή μας

- Επιταχύνει την οικονομική ανάπτυξη, τη διεθνοποίηση της οικονομίας (ηλεκτρονικό εμπόριο, αυτοματοποίηση συναλλαγών κ.ά.)
- Δίνεται η δυνατότητα ενασχόλησης με διάφορες ψυχαγωγικές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του ελεύθερου χρόνου.
- Η γνώση έγινε «κτήμα» των πολλών και η πρόσβαση στην ενημέρωση απέκτησε πιο άμεση και σύγχρονη διάσταση.
- Διευκολύνθηκε η καθημερινότητα και η επίλυση πρακτικών προβλημάτων.
- Εκμηδενίστηκαν οι αποστάσεις και ευνοήθηκε η επικοινωνία λαών και πολιτισμών.
- Μειώθηκε η γραφειοκρατία και εκσυγχρονίστηκε ο δημόσιος τομέας.
- Προσφέρει νέες δυνατότητες δημοκρατικής συμμετοχής (διαδικτυακές συζητήσεις, ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα κ.ά.).

Θετικές επιδράσεις διαδικτύου στην εκπαίδευση

- Απομακρύνει από τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας, προσφέροντας εναλλακτικές μορφές μάθησης μ' αποτελέσματα το μάθημα να γίνεται πιο ενδιαφέρον.
- Αποτελεί μια τράπεζα πληροφοριών για τους μαθητές ενώ συνάμα ο τρόπος παρουσίασης είναι ελκυστικός (π.χ. προβολή εικόνων που δελεάζουν).
- Απομακρύνει από τη μηχανική αποστήθιση και αφήνει περιθώριο για εξερεύνηση της γνώσης.

- Παρακινεί στην τυχαία μάθηση και εξοικειώνει με την τεχνολογία.
- Παρέχει δυνατότητες για διαθετικές εργασίες, ενημέρωση για συναφή αντικείμενα, ανάλογα με το εύρος της πλοήγησης.
- Προωθεί τη συνεργατική μάθηση (ανταλλαγή στοιχείων ανάμεσα σε μαθητές ή ακόμα ανάμεσα και σε σχολεία διαφορετικών χωρών).
- Ενισχύει τη διδασκαλία «εξ' αποστάσεως» και τα προγράμματα αυτοδιδασκαλίας.

B' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

(Τρόποι προστασίας των νέων από τους κινδύνους που απορρέουν από την κακή χρήση του διαδικτύου)

- Συνειδητοποίηση ότι η κακή χρήση των υπολογιστών συνδέεται με την απομόνωση, την παθητικότητα, την εξάρτηση.
- Χρησιμοποίηση των υπολογιστών με σύνεση και μέτρο.
- Ενημέρωση από ειδικούς, διοργάνωση ημερίδων με στόχο την αυτοπροστασία των χρηστών του διαδικτύου.
- Διδασκαλία της πληροφορικής στα σχολεία σε υψηλό επίπεδο (σωστή χρήση, αξιολόγηση και αξιοποίηση πληροφοριών).
- Καλλιέργεια από τους φορείς κοινωνικοποίησης μιας φιλοσοφίας που δε θα προωθεί τον τεχνοκρατισμό σε βάρος του συναισθήματος και των ανθρωπιστικών αξιών.
- Έλεγχος της πρόσβασης των ανηλίκων στο διαδίκτυο, όρια.
- Θέσπιση και εφαρμογή κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου για την πάταξη νοσηρών φαινομένων, την ασφάλεια και την προστασία προσωπικών δεδομένων.

ΘΕΜΑ 3

α) Ο Αλέξης Πανσέληνος στο συγκεκριμένο απόσπασμα επιλέγει ως αφηγηματικό τρόπο την περιγραφή. Με την περιγραφή του ραδιοφώνου, δηλ. με το να εκθέτει τα γνωρίσματα του αντικειμένου, ο αναγνώστης μπορεί να σχηματίσει μια εικόνα γι' αυτό ακόμη και όταν το αντικείμενο δε βρίσκεται στην άμεση εποπτεία του. Επιπλέον, έμμεσα θέλει να δώσει την ιδιαίτερη σημασία που είχε το ραδιόφωνο για τον ήρωα του κειμένου 2, αφού η σχέση του με το συγκεκριμένο αντικείμενο δεν είναι χρηστική αλλά συναισθηματική.

β) Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 2 κυριαρχεί η συνυποδηλωτική – ποιητική χρήση της γλώσσας *«Τα απογεύματα... στην εκπομπή της θείας Λένας»*.

Με τη συγκεκριμένη χρήση της γλώσσας το βάρος πέφτει στη μορφή του μηνύματος, ο λόγος αποκτά υποκειμενικότητα, παραστατικότητα, ζωντάνια, το ύφος καθίσταται λογοτεχνικό, κάτι που συνάδει τόσο με το είδος του κειμένου όσο και με την ιδιότητα του συγγραφέα. Επιπλέον, επιτυγχάνεται η αισθητική συγκίνηση του δέκτη, αφού μπορεί ν' ανασυνθέσει νοητά οπτικές και ακουστικές εικόνες με τον ήρωα, ν' ακούει ραδιόφωνο τα απογεύματα, καθώς το φως λιγοστεύει στην τραπεζαρία του σπιτιού του ...

ΘΕΜΑ 4

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα από το μυθιστόρημα *«Ελαφρά Ελληνικά Τραγούδια»* ο αφηγητής παρουσιάζει τον ήρωα να ασχολείται με το αγαπημένο του μέσο εκτόνωσης και ψυχαγωγίας, το ραδιόφωνο. Ο Στάθης πρώτα - πρώτα αξιοποιεί τη δυνατότητα του ραδιοφώνου να έχει περισσότερους του ενός «σταθμούς», τους οποίους και απολαμβάνει (*«Ο Στάθης, που περνά πολλές ώρες ... Ενόπλων Δυνάμεων»*). Ακούει κυρίως μουσικές εκπομπές και γνωρίζει όλα τα ελληνικά τραγούδια της εποχής και πολλά ξένα (*«Ξέρει όλα όργανα της ορχήστρας»*), άρα το ραδιόφωνο αποτελεί γι' αυτόν μια βασική μορφή διασκέδασης. Ο αφηγητής επισημαίνει ότι ο μικρός ήρωας δε διακρίνει πάντοτε καθαρά τα λόγια των τραγουδιών και κάποτε τα απομνημονεύει λανθασμένα (*«Κάποια από τα λόγια ... Στέλλας Γκρέκα»*), αλλά αυτό καμία σημασία δεν έχει διότι *«το τραγούδι είναι τραγούδι»*, δηλαδή οι εκπομπές του ραδιοφώνου αποτελούν για τον Στάθη απόδραση από τη ρουτίνα, ταξίδι στο όνειρο και φυγή από τα καθημερινά. Μερικές φορές οι σταθμοί μπλέκονται μεταξύ τους ή ξένοι σταθμοί κάνουν παράσιτα στους ελληνικούς, και έτσι η αγαπημένη εκπομπή των παιδιών εκείνης της εποχής (*«στην εκπομπή της Θείας Λένας»*) ακούγεται μαζί με φωνές εξωτικές και άγνωστες γλώσσες (*«συχνά μπλέκει στη μουσική ... τις περιπέτειες των παιδικών ηρώων»*). Ο αφηγητής δεν αναφέρει ότι κάτι τέτοιο ενοχλεί τον Στάθη· αντιθέτως, μάλλον αποτελεί ένα ακόμη παράθυρο στον κόσμο που ανοίγεται στη φαντασία του μέσω του ραδιοφώνου.

Άρα, ο μικρός ήρωας αναπτύσσει στενότερη σχέση με το ραδιόφωνο: κινητοποιεί τη φαντασία του, περνά τον ελεύθερο χρόνο του, διασκεδάζει, ψυχαγωγείται, γνωρίζει τον κόσμο μέσα από τα ονόματα των πόλεων στο καντράν και τις άγνωστες γλώσσες που φτάνουν στο αφτί του. Το ραδιόφωνο εκείνης της εποχής

μοιάζει, τηρουμένων των αναλογιών, με το σημερινό διαδίκτυο, πράγμα που αποδεικνύεται και από τον κειμενικό δείκτη «*διεύθυνση*». Το πόσο σημαντικό είναι για το μικρό παιδί – και γενικά για τους ανθρώπους της εποχής – προκύπτει και από την εξονυχιστική περιγραφή του επίπλου του ραδιοφώνου στην αρχή του αποσπάσματος («*Στο αριστερό πλάι.... άγνωστες γλώσσες των εκφωνητών*»): πρόκειται για κάτι πολύτιμο, τεχνολογικά εξελιγμένο που αποτελεί, ταυτόχρονα, και στοιχείο διακόσμησης για το σπίτι.